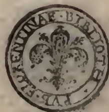
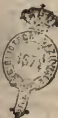
CONFVTATIO PALINODIÆ SVB NOMINE P. HENRICI NORIS PVBLICATÆ.

ANNIBAL RICCIVS

PHILALETHI, S.

COgor iterum, Lector optime, è fipario in ſcenam prodire, & alteram, vel inuito genio, fabulam ludere; ſiquidem intelligo P. Noriſij aduerſarios deridiculas rurſus ſtrophas nectere, dum nouas ſcriptiunculas illius nomine doloſa arte incruſtatas, euulgantes, cum inuidiam, tum periculum in dies eidem moliri non ceſſant. Equidem ineunte hoc ipſo, qui nuper exijt, anno 1676. Noriſium veluti omnium hæreſeon recoctorem per ſummam calumniam traduxerant. Dein apud publicos Magiſtratus nouam accuſationē vrgebāt, quod idem ſacræ eique ſingulari nobiliſſimę prouincię dignitati iniurius fuiſſet; quippe qui illam à ſchiſmate deriuatā contenderit. Poſtea quibuſdam propoſitionibus parallelis inductis, eundem apud Eminentiſs. Patres, qui Catholicę fidei ſartæ tectæ ſeruandę præſident, detulerunt, quòd Michaelis Baij errores ſuis in libris recuderet. Sed neutiquā hic ſtetit aduerſariorū conatus; nam *Germanitates*, vt eorum verbo vtar, tota fallendi arte contextas publicarunt, vt illum Ianſenio ſimiliter loquutum oſtenderent. Verùm ſacris ac profanis tribunalibus multiplici accuſatione fatigatis, quaſi Purpuratorum Patrū, quàm nudiuſtertius implorauerant, ſuſpectam fidem haberent, Chriſtum Dominum iudicem appellarunt, hunc planè titulum accuſationis libello præfigentes: D. N. IESV CHRISTO CRVCIFIXO; quam delationem ficto Humberti Carthuſienſis nomine ſubſignatam, quaquauerſum ſparſere. Quis autem hominum audaciam non miretur, qui cum per ſe loqui aut nolint, aut nequeant, quo omnem in accuſando pudorem exuant, aliena ſibi nomina imponunt, ipſa religioſi ſilentij clauſtra irrumpunt, atque Aſcetam rigidiori vitæ inſtituto taciturnitati addictum, tot mendaciorum loquaciſſimum fingunt, nec verentur ad tremendum CHRISTI tribunal mentito nomine, ac tot dolis & præſtigijs inſtructos accedere. Etenim in eo ſcripto rara periodus mendacio immunis eſt, quemadmodum Noriſius ſatis prolixa apologia, quam Romam miſit, luculentiſſimè demonſtrauit, vt ex eiuſdem ad amicum literis intellexi. Decimus ferè menſis agitur, cum edita à Nori-

sio volumina ad supremum Romanæ Inquisitionis tribunal delata sunt, & adhuc lenta manu censura premitur. At illi diuturnioris moræ impatientes, Iesu Christi iudicium solicitant, his planè vocibus ad calcem huncupatoriæ epistolæ formidandum mortalibus iudicem Deum compellantes: *Surge Domine, indica causam tuam*. A quo sanè eos audire deceat: *Filij hominum nolite ante tempus iudicare*. Etenim quę hos homines intemperiæ transuersos agunt, vt adeò molestè ferant Romanam censuram in perendinum trahi, vt eo accuratior, quo maturior feratur? Enimuerò subridens hæc mihimet non semel insussurraui. Videsis ne quispiam aduersariorum diuini etiam iudicij tarditatem incusans, Norisium obtorto collo ad inferos trahat, ac Minoi vel Rhadamantho reum sistat, illud Poetæ vociferans:

Flectere si nequeo superos, Acheronta mouebo.

Cum de repente Norisium imperitissimi vulgi iudicio circumuentum video, ac statim nulla quæstione habita, imò vel nulla interrogatione instante, suos illum sponte errores fateri, vltroneam palinodiam canere, dicta indicta velle, ac veniã corã plebe humillimis precib^9 postulare. Vix oculis meis credidi, cum censuram ac palinodiam Italico idiomate sub Norisij nomine per dolum publicatam inspexi; vt non iam seculares Magistratus, non sacer Purpuratorum Patrum consessus, non deniquè Christus ipse, quorum omnium tribunalia appellauerant, sed pistores, lanifici, tonsores, ipsæque mulierculæ legendi tantùm gnaræ, cum Norisium suos errores publicè expungentem audiunt, totam aduersarijs causam statim adiudicent. Quod si Principum leges in publicarum tabularum corruptores tam seuerè animaduertunt, haud equidem minori supplicio is puniendus est qui suppositio scripto, virum ingenuum, ac seueriores Musas colentem, tot mendaciorum portenta, quæ nè quidem somniauit, effutisse commentus est. Verùm quamuis tantæ imposturæ architectus legem Corneliam illudere, & latere mortales iudices possit, vltorem latere non potest Deum. Hac maligna nocendi arte, hisce dolorum cuniculis, hisce suppositiitijs scriptiunculis pessima olim capita Hieronymo doctissimo eidemq; sanctissimo Orthodoxi Orbis Doctori insidias instruxere, nempe scriptum quoddam sub eiusdem nomine euulgantes, in quo multiplicium errorum palinodiam canere fingebatur. Quindi igitur Norisius ijsdem planè insidijs impetitus, cum eodem reponat: * *Ego taceo: & literæ non meæ loquuntur contra me . . . Qui hoc ausus est facere, quid aliud non audeat?* Vnus idemque Proteus mutatis subinde formis, longiorem hanc fabulam ludit; cuius sanè insultus generoso potius silentio despiciendi forent, quàm solida responsione confutandi; at ne ex eorum imposturis quicpiam detrimenti veritas patiatur, cogimur tam futilibus strophis retexendis, vnam & alteram horam impendendo perde-

* *Lib. 2. in Rufinum.*

re;

re; quod tamen antequam præsto, res mihi paulo altiùs repetenda est.
Nuperus censor propositiones quasdam parallelas concinnarat: conatus demonstrare Norisium in ijsdem cum Baio concinuisse. Verùm manifestam earumdem thesium dissonantiam ex P. Macedi scriptis ostēdi; hic enim non vno loco easdem propositiones se cum Norisio, & quidem longè à Baiano sensu remotas, defendere affirmauerat. Mirū dictu quanto cū plausu à doctis quibusq; mea illa nō minus vera, quā ingeniosa defensio excepta est; siquidem docti ac boni illius Senis verba adeo Noris dictis conformia exibui, vt non interprete, sed Lectore tantum opus esse videatur. At nescio quis homo importunus, & mendax scriptum quoddam furtiuis typis excusum, sub nomine P. Noris in vulgus emisit, hoc illi titulo præfixo: *Censura del P. Henrico Noris sopra le risposte raccolte dal P. Annibale Riccio*, in qua quidem opella fingitur Norisius palam denunciare nusquam laudatarum thesium Macedum secum sensisse. Non possum autem non in stomacho ridere, cum bellissimum Censuræ limen ingredior; nā vno & altero verbo se Veritati litare testatur, qui pura puta mendacia loquitur, ac plebeculæ, ad quam scribit, fucum facit. Porro hæc Norisium loqui mentitur.

Il Mondo letterario haurà forse veduto (an creduto?) *ch'il P. Maestro Macedo sij stato consapeuole di quanto nella scrittura delle risposte parallele stà diuolgato; così che ciò in essa s'adduce, sij constante opinione di quel grand' huomo.*

Parciùs hoc; non magnus homo qui plurima scribit.
Optima qui potuit scribere, magnus homo.

E pure come sono dottrine distantissime dalle sue, così dà lui ne anche furono fatte degne d'vnocchiata.

Ita quidem omnes, quibus integer oculorum vsus est, in laudatis thesibus Macedum Norisio similiter loquutum viderunt. Num cuipiam, cum primùm illam consonantiam aspexit, oculi doluerint, nescio. Cum P. Macedus traditam abs se doctrinam, plurium testium numero firmaturus, Norisium quoque cum laudis præfatione, tam nobili Scriptorum centuriæ inseruerit, qua fronte de suis sententijs Norisius scribet: *sono dottrine distantissime dalle sue?* Videsis quam supinæ hallucinationis Macedus insimuletur, qui Norim diuersa planè sentientem, testem appellauerit. Clamat Macedus tomo 1. Collat. pag. 596. col. 2. v. 9. *Accedit nouus, & clarus scriptor Noris in suo libro de Historia Pelagiana.* Audin, vt Macedus suo illum lateri adiungit? Cur ergo Norisius Macedum à se remotissimum fingat?

Perche egli dice il contrario nelle propositioni, che sfacciatamente gli s'impongono, e seruano trè per proua: Vna è: Omnia opera infidelium sunt peccata; *come io scriuo, & affermo essere di S. Agostino vera, e legittima;*

e pure esso nella sua Cortina, e nella mente d'Innocentio sostiene che ; Non omnia opera infidelium sunt peccata, sed ea tantum, &c. *quale anche nella Logichetta si vede contradittoria alla mia.*

Hæc Norisium scribere? Vah putidam imposturam! Ad rationem libri. Hæc ille tradit in Vindicijs Augustinianis cap. 4. §. 5. pag. 118. v. 10. *Respondeo tertiò infideles ALIQVOS actus bonos elicere, ad quos à Deo præmouentur, qui profectò peccata esse non possunt. Tradit hoc disertè S. Doctor cap. 24. de gratia Christi; vbi recitato illo Scripturæ Sacræ de Assueri mutatione testimonio, &c. Baius verò nullos actus bonos ex Dei gratia ab infidelibus fieri volebat.* Næ ille affirmat, *omnia opera infidelium esse peccata*, qui palam pronunciat *infideles aliquos actus bonos elicere, qui peccata esse non possunt?* Adeat calumniator suam, quam appellat Logiculam, ac videat num hæ duæ propositiones, *infideles aliquos actus bonos eliciunt*, quæ Noris est; & altera Baij, *infideles nullos actus bonos eliciunt*, sint contradictoriæ. Quod si neget, non ad Petri Hispani summulas, sed Anticyras mittendus est. Verùm adeo manifesta est illatæ Norisio calumniæ falsitas, vt Lectorum tum patientia abuterer, tum etiam oculis diffiderem, si eandē pluribus cōfutarem. Sed iterū quę sua eidem somnia affingat, audiamus.

L'altra; Omne quod non est ex fide peccatum est; *quale sostengo essere propositione di S. Agostino, e l'intendo vera per la fede Cristiana habituale, e lui intende di qualche barlume di fede eccitante, e transeunte.*

Conchas faciliùs à scopulo, quàm Norisium ea in sententia à Macedo diuelles. Cum vir eruditus pag. 597. col. 1. dixisset expositionem S. Augustini in illa Apostoli Rom. 14. *Omne quod non est ex fide, peccatum est*, erroris à nonnullis audacioribus appellari, *Remitto*, inquit, *Lectorem ad eruditissimum Patrem Henricum Noris, qui in ea quam superius laudaui Pelagiana Historia in Vind. August. cap. 4. §. 5. euidenter ostendit eam esse Ecclesiæ, Pontificum, & Patrum locum illum Pauli de fide prout est virtus Theologica intelligentium.* Itaque non modò Noris sententiam probat, verùm etiam testatur, ipsum *EVIDENTER ostendisse eam* Ecclesiæ ac Patribus probari. Huc te volo. Vel vir insignis putauit laudatam interpretationem à Norisio intelligi de fide per modum actus, vel per modum habitus. Si primum dicas; iam vides Macedum Norisio consentientem; sin alterum malis: Videsis qualem accurato Theologo hallucinationem imponas, qui erroneam Noris explicationem euidenter Ecclesiæ ac Patribus probatam affirmarit. Enimuerò vbinam in Norisij scriptis vox *habitualis* insonuit? Imò tantùm abest, vt textum Apostoli *de fide Christiana habituali* intellexerit, vt disertè cap. 3. §. 4. pag. 46. pronunciauerit; *Solam fidem acquisitam sufficere*. Estne fides acquisita idem ac fides habitualis infusa? Imò hoc est mendacia venditare, ac Lectoribus fucum facere. Pergit impostor.

A Le

La terza, che colla necessità possa accoppiarsi la libertà con l'esclusione dell'indifferenza; pretendendo io in questo seguitar S. Agostino, fondandomi ne' libri imperfetti contro Giuliano; e Macedo nega tale necessità, nè s'è mai persuaso essere quei libri del S. Padre: anzi come io mantengo, e seguo le interpretazioni di Giansenio, e Baio, così Macedo riprouandole tutto s'impegna ad esonerare il Santo del sentire con la dottrina loro, e delle loro imposture.

Rectè olim Romani parens eloquij exclamauit: *O magna vis veritatis, quæ contra hominum ingenia, calliditatem, solertiam, contraque fictas omnium insidias facilè se per se ipsam defendit.* Haud ita potuit impostor miseram hanc scriptiunculam veritatis fuco vestire, & ornare, quin sponte erumperent indicia manifesta, quibus malam artem, ac figmenti artificem manum proderet, ac falsitatem eo impudentiùs retegeret, quo imprudentiùs occuluit. Itane Noris omnem, & frontem, & timorem posuit, vt in media Italia, ore planè infrunito diceret: *Mantengo, è seguo le interpretazioni di Giansenio, e di Baio?* Et statim adderet, easdem esse *loro imposture?* Estne vir ille pistillo obtusior, qui interpretationes, quas palam denunciat esse imposturas, sciens ac volens, & sequatur, & defendat, idque publico etiam scripto testetur; hoc est, læsæ fidei suo se ore reum publicet, ac Vaticana in suum caput fulmina accendat? Patent præstigiæ, detecta fraus, dolus omnis iam palam est. Num verò Noris in dogmate de libertate non quidem à necessitate, sed tantùm à coactione, damnatam Iansenij opinionem sequatur, ex hac vtriusque scriptoris antithesi declaratur.

IANSENIVS.	NORIS.
Infideles carent gratia sufficienti ad salutem tum proxima, tum remota, & omnibus principijs eius. Est titulus cap. 11. Lib. 3. de grat. Christi Saluat.	*Quamuis infideles careant auxilio proximè sufficienti, habent tamen quædam auxilia remota, vnde non patiuntur antecedentem necessitatem peccandi.* In Vind. cap. 3. §. 6. pag. 90.

Rursus qua fronte Noris testari ausit libros operis imperfecti contra Iulianum à P. Macedo S. Augustino abrogari, ac in apocryphorum quisquilias detrudi, qui sciat eosdem à S. Martino, & Agathone Romanę Ecclesię Pontificibus, & ab œcumenica Synodo VI. S. Doctori deputari? Cur Macedum religiosissimum virũ Catholicę Ecclesiæ iudicio, imò sibi ipsi aduersari affirmet? Etenim toties iste pręsertim in Cortina, eosdem libros appellat, eorumq; testimonio suas sententias communit. At bellissimam fabulam prosequamur. Hæc de P. Macedo alieno ore Noris affirmat.

Che

Che tanto è, che i suoi sentimenti s'accordino cō i miei nel modo che le dette risposte conchiudono: quanto che lui s'obliga, che ogni volta gli venga dimostrata ne' suoi libri vna delle mie propositioni dà lui censurate, e prouata dottrina sua; ne farà publico cartello di rettratione, detestatione, & abiurazione, in ogni forma solenissima.

Quis Pythius Apollo Macedonici pectoris arcana Norisio reuelauit? Qui nocturni lemures secretiora hominis consilia eidem in aures insusurrarunt? Qui bonus malusue genius absentis Macedi animum indicauit? Num illa fortè ex Tullianis libris de diuinatione intellexit? Hoc scio P. Macedum recitatas propositiones P. Noris testimonio confirmasse. Patent libri, neque olim dicta indicta esse queunt, nullis iam offucijs subliniri Lectoribus oculi possunt. Quod scripsit, scripsit. Vno verbo rem conficio. Vel eadem Noris dixit quæ Macedus, vel diuersa. Si eadem; cur hoc neget? Si diuersa, cur illum Macedus laudat? cur Lectores ad illum remittit?

Altera iam scena aperitur; ac Norisius nouam fabulam alienis soccis ornatus ludit.

In verità chè questa risoluta deliberazione mi è stata di stimolo acutissimo per imitare l'ingenuità di sì GRAND'huomo, e dar principio à sodisfare il mondo, ch'aspetta qualche mia giusta rettrattazione. Onde ben esaminate le propositioni del mio libro, e viste quelle sono degne di censura, comminciarò à rittrattarmi dall'impostura di Semipelagianismo al gloriosissimo, e dottissimo S. Vincentio Lirinese.

Hæc est ridicula palinodia, quam ante bienniū quasi Norisij manu exaratam, publicauerant, & quidem ijsdem omnino verbis contextam, vt cum nihil noui contra eundem garrire possint, rancidas modò strophas repetant, ac recoctam crambem reponāt. SemiPelagianorum sententia fuit, gratiam omnibus offerri, non tamen vniuersis, ac singulis applicari, sedijs vt plurimùm dari; qui prius eandem peterent, quærerent, ac pulsarent, ne Deus sine vlla industria, sine studio, sine labore, inertibus atque otiosis sua dona conferre videretur. Vincentius cap. 37. Commonitorij errare dicit asserentes quod *magna & specialis ac planè personalis quædam sit Dei gratia, adeo vt sine vllo labore, sine vllo studio, sine vlla industria, etiamsi nec petāt, nec quærant, nec pulsent &c.* Vbi specialem Dei gratiam vult esse effectum laboris, studij, ac industriæ, quibus petimus, quærimus, ac pulsamus, cum tamen ipsamet gratia specialis & personalis sit causa petendi, quærendi, ac pulsandi. At S. Augustini discipuli asserebant, dari hominibus gratiam specialem ac personalem, etiamsi nec peterent, nec quærerent, nec pulsarent; cùm ad hoc etiam à Deo infundatur, vt petamus, vt quæramus, vt pulsemus. Quis autem nesciat petere, quærere, ac pulsare fuisse illas veluti ansulas, vel

occa-

occasiones, quas Massilienses præmittebant ad hoc vt specialis ac personalis gratiæ donum rationabile iudicaretur? Sed inquit: non addere Vincentium *proprijs viribus*. Insulsè. Putasne Massilienses vnum illud & alterum verbulum semper addidisse? Viden, vt Vincentius speciali ac personali gratiæ industriam, laborem, ac studium inuicem opponat, vt illa horum effectus, non autem caussa intelligatur? Nullus reapse petit, quærit, aut pulsat, nisi speciali ac personali gratia ad eosdem salutares actus præmoueatur; igitur specialis gratia datur, etiamsi quis illam non petat, aut quærat, cum ideo detur, vt quærat, ac petat. Si Vincentius Augustini sententiæ adhærebat, cur illud verbum omisit, quo solo à Massiliensium opinione discrepare videretur? Scribebat Vincentius in Prouincia, in qua id temporis docti quique Augustino aduersabantur, *præter paucos perfectæ gratiæ intrepidos amatores*, teste Prospero in epistola ad S. Doctorem. Vtitur ijsdem verbis *laboris, studij, atque industriæ*; item: *quærendi, petendi, ac pulsandi*, quæ Massilienses illis in disputationibus inuexerant, ac suæ scholæ propria fecerant: quidni igitur Vincentius eadem repetens, vnus illorum fuisse iure ac merito dicatur? His addatur arguta quidem, sed falsa epistolæ Celestini interpretatio, & non obscurè qua in sententia fuerit, apparebit. Pergit argutari,

Anche per altro capo euidente apparisce libero dà tal sospetto il medesimo Lirinese: perche per opinion anche mia, ei non puote apprender quell'errore sotto l'Abbate Fausto, auendo io auuta quella sentenza nel lib. 2. cap. 11. oue dissi: Cum Abbate Fausto, sub Abbate Fausto, cum concellitis Lirinensibus.

Didicit eam opinionem, vti scitè vir multæ eruditionis Garnerius notauit, ex libris Cassiani, ex quibus illam ceteri hauserunt. Cum verò Norisius scripsit *sub Abbate Fausto* Vincentinm Massiliensium sententiæ accessisse, id iuxta vulgarem opinionem dixit; omnes enim putant Commonitorium apud Lirinam scriptum fuisse, quod tamen Noris ibidem negat. Hinc pag. 248. v. 26. hæc ait. *Vincentij sub eodem Fausto Monachi, vt volunt, artem non detexit*. Audin *vt volunt*? Potuitne clariùs ostendere se iuxta aliorum placitum loqui, quod tamen inferiùs confutat? Vt Norisium antilogiæ insimulent, ea verba supprimunt, quæ omnem contradictionem ab eiusdem scriptis eliminant. Sed en alteram eiusdem antihistoriam.

Essendo che io stesso afferimo quell'epistola di Celestino essere stata approuata, & accettata dal predetto Vincenzo Lirinese nelle Vindic. cap. 8. pag. 42. nel qual luogo scriuendo di queste lettere di Celestino dissi: Idem Vincentius Lirinensis easdem producit in Commonitorio aduersùs prophanas uocū nouitates, easque plurimum commendat. *Adunque ciò ch'io altra volta dissi, cioè che il Lirinese abbi estorto il senso di quelle lettere à fauor del suo*

errore, e contro Prosper0, ora dichiaro per ritrattato, ramentandomi di quelle parole che seguitano: Qua fronte Vincentius eas sibi fauere literas iactallet, quibus ipsiusmet opiniones condemnabantur? &c. *Conosco queste parole per mie, colle quali reuoco ciò che prima di quelle lettere giudicato, e trattato haueuo.*

Pape: qualem Norisio Chymæram obijciunt? Vincentius literas Celestini admisit, vti etiam ceteri Massilienses admisere. Igitur neutiquam easdem in Augustinianæ sententiæ defensores retorsit: Non vidit Norisius huius consecutionis necessitatem. Scribitur de Massiliensibus cap. 3. appendicis ad literas Celestini: *Eaque tantummodo sequi, & probare profitentur, quæ sacratissima beati Apostoli Petri Sedes contra inimicos gratiæ Dei per ministerium Præsulum suorum sanxit, & docuit.* Illi ergo, vtpote viri Catholici, literas Celestini receperunt; verùm pro sua ipsorum sententia easdem loqui contestabantur. Hanc chordam mox iterum pulsabo. Ceterum in posteriori textu cum Norisius scripsit: *Qua fronte Vincentius eas sibi fauere literas iactaßet, quibus ipsiusmet opiniones condemnabantur?* negat opinionem Vincentij ac sociorum damnatam fuisse à Celestino; quippe qui haud illius appendicis author sit, sed hæc Celestini literis assuta fuerit. Dum verò ait *ipsiusmet*, nempe Vincentij, *opiniones condemnabantur*, ea quæ antea scripserat, expungit? Imò disertè ac luculenter errorem Vincentij designat, asserens in illa appendice *ipsius opiniones condemnari*. Et quidem cur Norisius palinodiam caneret, cum videat viros doctrina & eruditione illustres, suæ ipsius sententiæ albos calculos adijcere, & eandem suis libris inserere? Hæc scribit Pater Paschasius Quesnellus Presbyter Oratorij Parisiensis differt. 3. par. 2. Operum S. Leonis pag. 397. *Si pro parte vel appendice literarum Celestini Papæ habita tunc eßent eiusmodi capitula, itane pudorem omnem abiecisset Vincentius Lirinensis, vt pro se suisque scriptum esse à Celestino in illis literis tam grandi tuba personaret, vt fecit in suo Commonitorio? qui enim ausus est nouitatis notam Augustini aduersarijs à Celestino inustam, in S. Doctoris discipulos reijcere; veritus esset, ne tam apertis definitionibus capitulorum, quibus suorum Massiliensium, & Lirinensium errores sæpius proscribebantur, reuincetur, ac impudentis argueretur mendacij.* Hæc vir eruditissimus in literas miserat, antequam Norisij librum euolueret; nam ibidem pag. 417. *His, inquit, ita scriptis, iamiamque prælo subijciendis, incidi in Vindicias Augustinianas doctissimi viri Henrici de Noris, ex quarum cap. 8. plurima scitè sincerèque scripta huc transferenda essent, sed quoniam instant operæ, sufficiat, locum indicasse, quem adijsse Lectorem nequaquam pænitebit.* Abeat igitur impostor cum ficta sua palinodia, eamque in suorum grege crepet, quandoquidem tanta illum mentiri portenta delectat. Sed iterum commentatur.

Non

Non posso non riuocare con piena retrattatione quelle quattro grauissime ingiurie da me con più passione, che verità inferite a S. Vincenzo Lirinese, quale se fossero vere mostrarebbero essere ingiusta la di lui cannonizatione. La prima: che fù bersaglio del suo Commonitorio la fama di S. Agostino, contro il quale egli lo scrisse.

Nugas ac gerras germanas loquitur; quatuor crimina fingit, quæ nulla sunt. Hoc tibi familiare, idque turpissimum crimen est, tua somnia ac imposturas alteri affricare. Quò pressius, ac breuiùs aduersarij dictum refellam, libeat hunc syllogismum inducere. Antiqua tantùm dogmata defendenda ac tradenda sunt, noua verò fugienda; atqui Augustini sententia de efficaci Dei prædestinatione ad fidem, & perseuerantiam finalem, est nouum dogma, hoc igitur cuique fugiendum est. Ita planè Massilienses ratiocinabantur, quibus minor illa propositio certa erat; vnde Prosper scribit ad Augustinum: *Multi ergo seruorum Christi, qui in Massiliensi vrbe consistunt, in sanctitatis tuæ scriptis, quæ aduersùs Pelagianos hæreticos condidisti, contrarium putant Patrum opinioni, & Ecclesiastico sensui, quicquid in eis de vocatione electorum secundùm Dei propositum disputasti.* Et versus finem: *Illud etiam qualiter diluatur, quæsumus, patienter insipientiam nostram ferendo demonstres, quòd retractatis Priorum de hac re opinionibus, penè omnium par inuenitur & vna sententia, qua propositum & prædestinationem Dei secundùm præscientiam receperunt.* Idem scripsit id etiam temporis Hilarius ad eundem S. Doctorem: *Hoc etiam*, inquiens, *de aliorum libris, quorum est in Ecclesia authoritas, faciunt, quod perspicit sanctitas tua non parum posse iuuare contradictores, nisi maiora, aut certè paria proferantur à nobis. Non enim ignorat prudentissima pietas tua, quanto plures sint in Ecclesia, qui authoritate nominum in sententia teneantur, aut à sententia transferantur.* Quibus S. Pater cap. 14. de prædest. SS. rescripsit. *Si huius ergo sententiæ defensionem ex diuinorum eloquiorum nos præcedentibus Tractatoribus promerem; profectò hi fratres, pro quibus nunc agimus, acquiescerent, hoc enim significastis literis vestris. Quid igitur opus est, vt eorum scrutemur opuscula, qui priusquàm ista hæresis oriretur, non habuerunt necessitatem in hac difficili ad soluendum quæstione versari, quod procul dubio facerent, si respondere talibus cogerentur?* Idem tamen cap. 19. de dono perseuerantiæ, inductis Cypriani, Nazianzeni, ac Ambrosij testimonijs, suam sententiam confirmat. Itaque Massilienses certò sibi persuaserant, nouam esse Augustini sententiam, nec quicpiam secus opponere sciebant Prosper, Hilarius, ac pauci id temporis S. Augustini discipuli. Hinc factum est, vt Vincentius maiorem adducti syllogismi propositionem probandam assumpserit, quod non minori eruditione, quàm elegantia præstitit in Commonitorio, in quo S. Augustini sententiam neutiquam oppugnauit, quæ quòd vera erat, antiquissima etiam habenda est, quam-

uis

uis compertum non sit, Sanctum illum virum eo tantùm consilio scripsisse, vt suo illo volumine Augustinianæ sententiæ nouitatem obliquè pulsaret. Hinc prudenter Norisius scripsit eo loci pag. 250. ver. 12. *cum Augustini FORTASSE doctrinam de prædestinatione veluti per cuniculos eo opusculo subruere tentaret*. Nec tamen S. Doctoris famam impetiuit; alias Augustinus, dum aduersus S. Cypriani opinionem tot doctissimis voluminibus conflixit, Sanctissimi Martyris famæ iniurius fuisse diceretur.

La seconda: Che habbi ingiuriati con titolo d'Eretici i discepoli del mio Santo medesimo, e censurata d'eretica la dottrina inespugnabile dello stesso.

Scribit Prosper in laudata epistola putasse Massilienses *sub hoc prædestinationis nomine, fatalem quandam induci necessitatem*. Hinc hæreseos notam illam opinionem defendentibus impingebant. Hoc pluribus idem Prosper testatur in epistola ad Ruffinum. Nonne in controuersia de gratia scholæ sibi inuicem aduersæ, sibi mutuò Caluinismum, aut Semipelagianismum obijciunt? Vincentius acerbiorem sanè notam, feruente tamen dissensione, aduersarijs inussit. Quis verò nesciat, qua censuræ acerbitate Hieronymus in epistola ad Theophilum, & Cyrillus in litteris ad Atticum, magnum Chrysostomum perstrinxerint? Neutrius tamen sanctitati ea amariora dicta nocuere, neutrum ex albo Sanctorum expungit. Breuem hanc Sanctissimis viris apologiam donat Baronius ad A. 412. propè finem: *Homines enim illi erant, & humanis passionibus obnoxij*.

La terza: che aderendo à i Sempelagiani, à fauor loro conuertisse la decretale di Celestino con deprauarla.

Cum Celestinus ea in epistola dixisset: *desinat, si itares sunt, incessere nouitas vetustatem*, nihil interim circa agitatam id temporis controuersiam definiens, Vincentius argutè suis illam epistolam fauorabilem pronunciauit, quippe qui antiquorum Patrum sententiam aduersus nouam, vt putabant, Augustini opinionem defendebant. Detur id eiusdem erga Apostolicam Sedem reuerentiæ, cui quantum etiam ceteri Massilienses deferrent, ex capite tertio appendicis eiusdem literis additæ, proximè obseruabam. Cum Alexander VII. in litigijs de attritione, literas Apostolicas publicasset, Christianam in disputando modestiam iniungens, nihilue ea de re interim definiens, vtraque disputantium factio cum oppositæ præiudicio, laudatas literas sibi fauere iactabat: quod ex libellis acutissimi viri Francisci Faruacques Augustiniani Doctoris Louaniensis, & P. Maximiliani Le-Dent Iesuitæ intelligitur. Porrò Vincentium memoratas Celestini literas contra Prosperum retorsisse tradunt viri insignes, qui etiam inter homines ambulant, Lupus, Frassenius, ac Quesnellus, vti postea monstrabitur, nec fictitij illius criminis, cuius palinodia Norisio imperatur, scrupulus illorum quempiam incessit.

La quarta: Che habbito hauuto origine dal di lui santissimo, e modestissimo ingegno i portentosi paradossi intitolati Obiectiones Vincentianæ, *orditc contro la riputazione della dottrina di S. Agostino.*

Audiantur Louanienses tom.7. Operum S. Doctoris, in appendice, vbi hæc obiectionibus Vincentianis præmittunt. *Sunt qui arbitrentur Vincentium hunc Lirinensem illum fuisse, cuius extat opusculum aduersus prophanas omnium hæreseon nouitates: certè hoc tempore in Gallijs floruit.* Ante centum ferè annos eruditis hominibus ea sententia stetit, cui non modò Louanienses nullam notam inussere, verùm etiam eandem addita temporis circumstantia, confirmarunt. Illæ obiectiones à Scholasticis illationes ad impossibile appellantur, in quas ex prioris assertionis consecutione quis eò adigitur, vt earundem absurditate deterritus, à semel concepta opinione resiliat. Et quidem data duplici sententia S. Augustini de efficaci prædestinatione ad gloriam, ac reprobatione ex præuiso peccato originali, nonne plurimi Recentiorum Vincentianas obiectiones contra vtramque memoratam sententiam restaurant, quin tamen vllam se iniuriam Augustino inferre arbitrentur? Vincentij factum nulli reprehensioni obnoxium fuit; siquidem ea scripsit vix mortuo ante quadriennium S. Doctore, cum passim vna, & altera eiusdem sententia in Prouincia à viris sanctitate ac doctrina illustribus impugnarentur, nec vllius Pontificis, aut Synodi decretis confirmatæ fuissent, vti postea factum est. Et quidem quæ errorum portenta Prædeterminantes, ac scientiæ mediç defensores non sibi inuicem obijciunt? Id verò eorundem pietati, ac sanctimoniæ, modò absint sales ac scommata, neutiquam nocet. Vtraque tamen schola procul se ab obiectis erroribus profitetur; quos etiam à S. Augustini sententia Prosper non minùs solidè, quàm sapienter remouit.

Quis autem à risu temperet, dum videt istos homines fingere tot crimina à Norisio Vincentio impacta fuisse, illumque sera tandem pœnitentia ductum, eadem vna litura delere. Tantam alienæ conscientiæ scrupulosiores isti curam gerunt, cum tamen haud religioni ducant supposititia scripta vulgare, publicè mentiri, ac aliorum dicta, vti mox declarabo, dolosa arte corrumpere. Ita dum hac ficta palinodia Norisij crimina eluere mentiuntur, imposturis, dolis, ac fallacijs turpem operam nauant, & aliena quæ fingunt, crimina corrigentes, veris ijsque turpissimis se noxis obstringunt, quarum vtinam priuatam saltem in sacra exomologesi palinodiam recitent, qui publicam alijs imponunt. Sed quid insuper noui ferat Africa, videamus.

Ne'l mio fondamento di liberar il medesimo Vincenzo dalla nota d'Eresia Semipelagiana, perche in quel tempo non fosse condannata, puole sussistere, hauend'io detto lib. 2. Hist. Pelag. pag. 237. Celestinus S. Augustini iam inter superos se Pontifice relati, primus Romanorum Præsulum doctri-

 nam

nam consecrauit, *che vale tanto come dichiararla Cattolica, e di canonica autorità, e nel medesimo libro pag. 237.* Celestinus Apostolica auctoritate aduersus Semipelagianos Augustini doctrinam defendit.

Quis hunc verborum prodigum non fateatur, qui ne rogatus quidem, tanta Norisij vice, sibi suisque simillimis occinit. Norisius cum scriberet Celestinum S. Augustini doctrinam commendasse, *consecrandi* verbo vsus est, vt ea voce Apostolici oris maiestatem exprimeret; qua ratione antiquitus ea cuncta, quæ ad Imperatores spectabant, *sacra* dicebantur; vnde sacræ largitiones, sacræ cognitiones, sacrum consistorium, & ipsa epistola per autonomasiam *sacra* appellabatur. Neutiquam verò dixit *consecrasse*, hoc est, inter dogmata Catholicæ fidei retulisse; vnde & in altero testimonio adducto scripsit: *doctrinam defendit*. Certè declarauit S. Augustini doctrinam nulli contra fidem errori obnoxiam esse. Verùm Massilienses, teste Prospero in calce libri contra Collatorem, tale Pontificium encomium prioribus S. Doctoris libris, nòn ijs, quos vltima ætate elucubrauerat, delatum fuisse contendebant. Vincentius verò antiqua dogmata à Patribus accepta, à Celestino laudata affirmauit; vnde ea solum ratione Augustini doctrina laudatam contendit, quatenus ceterorum Patrum sententijs conformis apparebat; in illam verò opinionem, quam de efficaci prædestinatione ad fidem, & perseuerantiam nouam induxerat, Celestini elogium non cadere. Falsæ quidem interpretationes; sed quæ Massilienses Catholicos fuisse demonstrant; quippe qui non ausi Romanæ Sedis dictis obsistere, eadem quæsitis vtcumque interpretamentis explicare conabantur.

Onde S. Prospero che prima chiamaua Cattolici i Semipelagiani, doppo d'hauer impetrate le lettere di Celestino, mutò lo stile, chiamandoli Lupi, Calunniatori, Ipocriti, Colubri, Serpenti, &c. Non è dunque vero che la dottrina di S. Agostino non sia stata approuata da Celestino, e la contraria Semipelagiana condennata.

Prosperum appellasti, ad Prosperum ibis. Sedeat ille vtriusque nostrum honorarius arbiter, ac sententiam in caussa ferat: Hæc ille scribit in epilogo operis contra Cassianum de Massiliensibus, quos vulgò Semipelagianos vocamus: *Quorum tamen dum adhuc non sunt à fraterna societate diuisi, toleranda magis est intentio, quàm desperanda correctio.* Addit hoc scholion Baronius A. 433. *Hæc Prosper cum perorat: quibus intelligis Cassianum inter Catholicos professores adnumeratum.* Consentit Suarez proleg. 5. de grat. cap. 5. num. 6. *Nondum enim erat*, inquit, *illa sententia hæresis vel erroris damnata ab Ecclesia, vt Prosper in fine libri contra Collatorem apertè docet, Cassianumque inter Catholicos numerat.* Hinc Vasquez 1.p. disp. 89. cap. 4. num. 24. vocat Semipelagianos *viros alioqui Catholicos & religiosos.* Sed ad Prosperum redeo. Idem cap. 33. scribit: *Quis hæc*

prædicari à Catholicis inter Catholicos crederet. Porrò cum illa Prosper in literas misit, diem obierat Celestinus, cum ibidem Sixtus eiusdem successor a Prospero commendetur. Quòd si illos Lupos occultos, calumniatores, & hypocritas dixit, eiusmodi verba zelus Augustinianæ doctrinæ inter disputandum extorsit; quo enim maiori erga aliquem beneuolentia propensi sumus, eo seueriùs excipimus qui contra eundem loquuntur. Fateor Augustinum dixisse Massilienses non recedere ab illa damnata Pelagij sententia: *Gratiam Dei secundùm merita nostra dari*. Lib. de prædest. SS. cap. 2. At illi reponebant Pelagium admisisse merita perfecta & de condigno, se tantùm occasiones quasdam, & ansulas, queis ex nobis erumpentibus, vtebatur Deus, ne ansatis & omninò otiosis sua dona conferre videretur. Scitè P. Macedus in Scrinio cap. 12. pag. 193. *Nec satis*, inquit, *erit effugio dicere illos posuisse meritum & initiū meriti in natura; nam imprimis id Semipelagiani dicere se negabant*. Quamuis verò S. Doctor id responsi egregiè confutarit, nil tamen ea in causa Celestinus definiuit; alias Prosper numquā Massilienses appellasset Catholicos. Scribit Vasquez 1. p. disp. 91. cap. 9. num. 57. *Neque incredibile alicui videatur Patres Græcos tantæ auctoritatis & doctrinæ in hac fuisse sententia; siquidem Massilienses, & per Galliam tot etiam insignes viri in eadem opinione fuerunt. Res enim admodum subtilis & difficilis erat ad explicandum, donec Augustinus ingenij sui felicitate, vt multa alia, eam nobis explicuit*. Imò ipse Augustinus cap. 3. de prædest. SS. ingenuè fatetur, se adhuc Presbyterum, in errore Massiliensium fuisse. Vasquez laudatus caput 10. his planè verbis inchoat: *Cum Cassiano & Massiliensibus non pauci Scholastici conueniunt*. Et nominat statim Scotum, Gabrielem, Caieta-num, Durandum, Sotum, Driedonem, Ruardum, & alios. Sed talionem passus est; nam Suarez lib. 4. de gratia cap. 14. recitata Vasquij opinione de cogitatione congrua naturali num. 8. concludit: *non videtur per illum dicendi modum conuenienter fieri satis difficultati propositæ, nec sufficienter vitari Semipelagianorum doctrina*. Quæ consultò hic recitaui, non solùm vt appareat viros doctissimos in Massiliensium errorem vel impegisse, vel magni nominis Theologos id saltem de ijsdem iudicasse, vt planè excusādi videantur Cassianus, Faustus, Vincentius, alijque Galliarum Doctores, qui initio motæ difficillimæ controuersiæ cespitarunt, cum post tot sæcula viri celeberrimi in eodem luto hærere visi fuerint; verùm etiā vt pareat, quàm immeritò Norisius carpatur, quòd scripsit Sadoletum *incautè & inscienter* in Massiliensium errorem impegisse. At impostor grandiores tibias inflans, ac Norisianam palinodiam vehementiori boatu crepans, addit.

Per fine la mia opinione contradice manifestamente al Martirologio Romano, doue alli 24. di Maggio fà questo elogio di S. Vincenzo Lirinese: Doctrina & sanctitate conspicuus, *ch'essendo vero non poteua essere Semipelagiana, ne*

meno

mero far chiaro, e conspicuo il medesimo Santo, anzi denigrarlo, & oscurarlo.

Bellissimè. Diui Cypriani martyris *sanctitate & doctrina clarissimi* elogium recitat Martyrologium Romanum. Nullum igitur Cypriani doctrina lucis defectum passa est, cum rebaptizandos hæreticos tanto conatu contendit? Breue quidem, sed solidum à Melchiore Cano responsum accipe, quod prolixæ apologiæ loco sit. *Ceteroqui nemo quanuis eruditus & sanctus non interdum hallucinatur, non alicubi cæcutit, non alicubi labitur. Sanctus verò is fuit, qui credidit ab hæreticis baptizatos, esse rebaptizandos. Sanctus qui in Christi corpore & sensum pœna & dolorum fuisse negauit. Sanctus fuit qui in Chiliastarum dogma descendit. Sanctus fuit qui viro ob adulterij culpam vxorem repudianti, alterum matrimonium concessit. Sanctus fuit qui animas piorum vsque ad diem iudicij veram felicitatem ademit. Sanctus fuit qui animam hominis ex traduce esse putauit &c.* Hæc vir doctissimus lib. 7. de locis Theol. cap. 3. Nonne Massiliæ S. Cassiani festũ solemni pompa die 23. Iulij celebratur? Nonne S. Fausti Episcopi apud Reios, extructo templo, memoria consecrata est; qui duo tamen fuere Semipelagianæ Scholæ Magistri? Profectò doctrina Commonitorij S. Vincentij nomen illustrat; Catholicæ fidei traditionem, & acceptam a Patribus doctrinam, antiqua tantùm dogmata recipienda esse demonstrat, profanas verò vocum nouitates fugiendas. Quæ omnia veritati consona sunt. At quòd in vno, & altero versu nescio quem lucis defectum subierit, in re adhuc obscura, ac nondum per Apostolicam Sedem in Catholico lumine collocata, cum tamen in ceteris nitidissimos veræ doctrinæ radios quaquauersum diffundat, humanæ conditioni condonandum est. Agedum, estne aliud quidpiam, quod Norisius indictum velit?

Confesso ingenuamente la verità che all'hora stampai non hauendo altro auttore da seguitare che il Vossio. Dipoi che son stato impugnato dal Macedo; ricercai altri auttori Cattolici, e ritrouai il P. Lupo, & il P. Frassen Francescano. Mà il primo per fauorirmi approuò la mia opinione, e il secondo solamente dice: videtur adhæsisse. *C'è vn altro di più Basilio Pontio; mà non fà forza, perche non nomina Vincenzo Lirinese, e solamente dice;* Cassianus, Vicentius, Faustus; *onde quel Vincenzo non era Lirinese, ma quell'altro autore delle obietioni chiamate Vincentiane. E' ancora che tutti questi affermassero la mia sentenza;* Isti qui sunt inter tantos?...

Dignum patella operculum. Cum suppositiam hanc palinodiam ex putis putis mendacijs hucusque contexuerit, triplici mendacio eidem colophonem imposuit. Patris Lupi volumina A. 1673. ante Paschalia festa typis excusa prodiere; eaque secum in Italiam tulit Illustrissimus D. Airoldus Pontificius Inter-Nuncius, qui ex Belgio circa Pascha discessit. At Historia Pelagiana mense Maio eiusdem anni adhuc Patauinis typis premebatur. Qui igitur fieri potuit, vt eruditissimus P. Lupus ea

de Vin-

de Vincentio tomo 4. pag. 757. inseruerit, vt Norisio suffragaretur, cuius librum nondum viderat? Claudius Frassen insignis Scotista in Academia Scoti tract. 2. disp. 3. sect. 1. §. 2. hæc scribit: *Vincentius Lirinensis videtur etiam adhæsisse & fauisse Semipelagianis, censeturque ab aliquibus scriptor obiectionum Vincentianarum, quibus S. Prosper respondit. Quod etsi cetera taceant, hoc sufficienter euincit, quòd eodem modo Celestini Papæ epistolam, qua se Catholici tuebantur, aduersus Catholicos vsurpare non dubitauerit.* Et paulò inferiùs. *Vrgendo tantopere illud (si) NON OBSCVRE indicat se criminationem Prosperi & Hilarij pro falsa habere.* Audin quid dicat? Testatur Vincentium Celestini epistolam in S. Augustini discipulos retorsisse, ac delationem Prosperi *non obscurè* falsitatis insimulasse. Cur ergo offucias facis imperitis; ac miserrimæ plebi, ad quam scribis, fabulas vendis?

Sed non minùs putidum mendacium est, quod de corrupto Poncij testimonio commentantur. Nam hic insignis Theologus 1. p. Relect. de gratia capite quarto inscripto *de errore Semipelagianorum*, pag. 40. v. 13. scribit: *Præcipui inter eos fuere Cassianus Chrysostomi discipulus, & à quo suos errores de gratia didicisse existimant nonnulli, sed falsò, vt ostendam postea, & Vincentius Lyrinensis, & Faustus Regiensis.* En ipsissima Basilij Poncij verba; qui Vincentium Lirinensem Massiliensibus accenset, ac *Lyrinensem* cum y effert. Callidè quidem, sed suismet imposturis satis accommodè pseudo-palinodiam Italicè scriptam publicarunt. Quis enim è plebe appellata à Norisio testimonia repetat? Hinc fingunt eadem à Norisio corrupta, cum huius planè criminis illi rei conuincantur. At quid promptam horum ad mentiendum audaciam miremur? Nam longè illis facilius fuit vnum verbum textui Poncij subtrahere, quàm tot verba Norisio per dolum appingere. Inauditum herclè facinus moliti sunt; nusquam enim accepimus quempiam adducta à semet in sui defensionem testimonia, & quidem suæ caussæ validissimè suffragantia, abiecisse. Id tamen stoliditatis Norisio affricant, qui locupletissima ac certissima Frassenij ac Poncij testimonia, dudum à se in iudicio aduersùs accusatorum calumnias appellata, non solùm repudiarit, sed etiam, ne sibi patrocinari viderentur, stultè corruperit. Verùm duo insuper testes audiendi sunt. Ioannes Garnerius Iesuita in notis ad Marium Mercatorem dissert. 1. de Authoribus hæreseos Pelagianæ cap. 6. pag. 150. col. 2. confutans doctissimi Vignierij opinionem, scilicet Faustum Abbatem Lirinensem tum primùm errores Semipelagianos sorbuisse, cum Iulianus Pelagianorum antesignanus A. 440. Italia pulsus, in Lirinum se recepit, hæc scribit: *Deinde si qua Pelagiani erroris fuligo Lirinensibus adhæsit, VT ADHÆSIT SANE, ea certè non ex Iuliani, sed ex Cassiani societate, & multis quidem ante annis, vt ex Commonitorio Vincentij intelligitur, afflata est.*

est. Ita vir eruditus in Commonitorio, quod A. 434. à Vincentio scriptum fuit, Semipelagianismi notas aduertit. Huic suppar accessit P. Paschasius Quesnellus p. 2. Operum S. Leonis Magni dissert. 3. num. 5. pag. 410. *Vincentius*, inquit, *Lirinensis clarissima etiam Celestini Papæ pro Augustino verba ex epistola ad Gallos, non dubitauit S. Doctoris defensoribus obijcere, tanquam contra eum emissa à Pontifice: qui dum scripsit: vt desinat incessere nouitas vetustatem, Augustinum tanquam nouitatis inuentorem arguerit, &c.* Huius Scriptoris testimonium Norisius Antonio Magliabeco, viro omni eruditionis genere insigni, ac toto literario Orbe celeberrimo, se acceptum ferre testatus est in epistola ad P. Iacobum Florellum Venetum, spectatæ probitatis ac doctrinæ Theologum, meumque inter paucos amicum. At inquit impostor: *Isti qui sunt inter tantos?* Scito non esse fungos, aut truncos, sed scriptores doctos, & eruditos, quorum postremò laudati, egregiè in Pelagianorum rebus versati sunt, quibus etiam *magnus homo*, honoris gratia, assurgat. Scito esse testes ingenuos, ac procul ab omni partium studio remotos. Scito horum quatuor adhuc superstites esse, eisque tum ingenium, tum stylum superesse ad ea quæ meo Norisio similia scripsere, defendenda. Haud opus est mitti in præteritum diligentiam curiosam; cum intra proximè elapsum triennium quinque insignes scriptores in eandem de Vincentio Lirinensi sententiam conspirarint. I nunc, & Norisium tot licet locupletissimorum testium præsidio suffultum, pannico tamen timore perculsum, palinodiam canere tibimet fingito, eamque extra sapientium chorum, apud ignauam rudemque plebeculam Italica lingua, prælargo anhelante pulmone, ad rauim canta ac recanta: imò per me etiam crepa.

Sic cuculus cuculat, fritinit rauca cicada.

Ex his satis superque, Lector optime, intelligis quantas hic mendacissimus fictæ palinodiæ artifex insidias fecerit; in quo pudorem ac conscientiam, imò etiam mentem desideres; dum retractationem fabularem, vsque ad derisum & ineptiam, Norisio imposuit. Equidem nescio quo malo fato hic Scriptor in eiusmodi genus hominum inciderit, quos tanta contra illum inuidia mordet, vt cum eandem per biennium innumeris scriptiunculis haudquaquam exhalare potuerint, ipsummet censorias sibi manus inferentem inducunt, vt idem, quem tot hucusq; qua occultis, qua apertis conatibus deijcere pertentarunt, sua ipsius dextera cadere videatur. Iam profana tribunalia adierant; iam sacros iudices repetitis accusationibus fatigauerant; iam formidandum mortalibus CHRISTI iudicium appellauerant; sed cum nusquam sibi causa adiudicaretur, proximam & compendiariam ad eandem obtinendam, viam inire destinarunt: hanc ipsam, quam confutaui, palinodiam sub Henrici Noris nomine vafrè ac malitiosè publicantes. Quotusquisque enim est, qui non

statim

ſtatim reum eſſe illum iudicet, qui vltronea criminis confeſſione, vel ſilente iudice, in ſemet ſententiam pronunciat? Imò eo conſilio ſuppoſititiam illam retractationem Italico idiomate concinnarunt, vt plebeius cuiſque intelligeret Noriſium tota planè cauſſa cecidiſſe, ac dein contra eundem plebiſcitum conderetur, in quo ipſi poſtea plebeium, quem vnicè aucupantur, triumphum canerent. Porrò ad aniles haſce nugas miſeri homines deſcenderunt, cum ægrè ac moleſtè ferrent Noriſij libros per manus oraque hominum volitare, eorumq; iam latius inualeſcentem famam in remotiores literarij Orbis plagas extendi, nec vlla adhuc cenſura publica coerceri. Enimuerò cū Noris volumina apud ſacrum Romanæ Inquiſitionis tribunal accuſauerint, cur Romanæ cenſuræ exitum taciti interim ac quieti non opperiuntur? cur tot ſubinde accuſationibus terræ, cœlique tribunalia pulſant? cur tantam chartæ ac pecuniæ in edendis tot libellis, tot pagellis, quę thuris ac piperis ſint cuculli, iacturam faciunt, & ſtridulos Reuerendi illius quem honoris, ac humanitatis gratia non indigito, typos obtundunt? Equidem pol credo Noriſium ea mente compoſitum eſſe, vt plurimum S. R. E. pietati ſe debere intelligat, quæ innumeris Orthodoxi Orbis curis diſtricta, editi ab ipſo voluminis correctionem in minimam earumdem partem aſciuerit. Profectò ſummæ eidem gloriæ vertetur, Romanę Eccleſiæ magiſterio didiciſſe, ac errores, in quos incautus fortè decidit, Pontificio oraculo præmonente, cognouiſſe. Decet virum, qui doctrina æquè ac vitæ inſtituto Auguſtinianus & eſſe & haberi velit, eximium Doctorum ſummi erga Apoſtolicam Sedem obſequium imitari. Nam cum Auguſtinus quatuor contra Pelagianos libros Bonifacio Pontifici nuncuparet, *hæc*, inquit, *quæ iſtis vt dixi, duabus epiſtolis illorum iſta diſputatione reſpondeo, ad tuam potiſſimum dirigere ſanctitatem, non tam diſcenda, quàm examinanda, & vbi forſan aliquid diſplicuerit, emendanda conſtitui.* Itaque Noriſius & moderatè & prudenter ſe gerit, dum ad Romani iudicij exitum, nequicquam barbaro aduerſario, vocem ſuſpendit, ac poſt ſiparium ſilet; quamuis illum Momus annoſus, pannoſus, clamoſus, in alieno ſocco mimum in ſcena ludere, ac inſulſam ineptiſſimæ palinodiæ fabellam coram plebe recitare comminiſcatur.

MC